

Valná hromada CIBE – tentokrát v Praze

CIBE GENERAL ASSEMBLY – THIS TIME IN PRAGUE

Ve dnech 22. až 24. 5. 2013 jsme měli tu možnost a čest pořádat v Praze v hotelu Marriott valnou hromadu CIBE, evropské konfederace pěstitelů cukrovky, která sdružuje všechny řepařící země v Evropě vč. Švýcarska. Celá akce byla velmi úspěšná, spokojenost delegátů v Praze i při technické návštěvě v cukrovaru, lihovaru a muzeu v Dobrušce byla maximální. Po jejím skončení jsme obdrželi mnohé pozitivní ohlasy. V oficiálním děkovném dopisu konstatoval prezident CIBE Jorn Dalby, že se naši kolegové ze západu u nás mnohemu novému přiučili a v budoucnu to při konání valných hromad zavedou jako standard. Alespoň v něčem tedy může být ČR vzorem pro ostatní evropské země. Celkem se zúčastnilo 124 delegátů, i to není obvyklé, běžně byla v posledních letech účast v jiných zemích na úrovni 60–80 delegátů.

Celá akce byla poměrně nákladná a nebyla by možná bez podpory společnosti Tereos TTD, nejenom organizační a morální, ale i finanční. Celkové náklady spojené s akcí činily téměř 500 tis. Kč; Tereos TTD, a. s., Řepařská komise TTD a ČMCS přislíbily příspěvek na VH CIBE po 100 tis. Kč. Část nákladů bude hrazena řepaři, tedy SPC Čech, jsou to ale velmi smysluplně vynaložené peníze, které pomohly ukázat, že Česká republika patří v oboru cukrovka-cukr k evropské špičce. Je třeba si také uvědomit, že se tato akce může do ČR vrátit nejdříve za 10–15 let. Poslední akce CIBE (technická komise) se u nás uskutečnila počátkem 90. let, tedy zhruba před dvaceti lety.

Diskutovaná agenda

Vlastní jednání valné hromady probíhalo 23. 5. 2013. Z pohledu získávání nových informací byla pro naše kolegy z CIBE velmi zajímavá úvodní vystoupení. Přivítal je předseda SPC Čech

Obr. 1. Část předsedajících při jednání v hotelu Marriott v Praze

Ing. Šašek, agrární sektor představil viceprezident Agrární komory ČR Ing. Belada, o vyjednávání nové Společné zemědělské politiky v rámci ČR a o cukrovarnicko-řepařském sektoru informoval zástupce MZe, ředitel Ing. Machek, a podrobné technické detaily o Svazu, kupních smlouvách, výnosech a ekonomice pěstování cukrovky v ČR dostali delegáti od výkonného ředitele SPC Čech Ing. Křovávka. Nejvíce dotazů padlo k poslednímu vystoupení, protože zástupci pěstitelů mohli porovnat ceny, podmínky výkupu nebo výnosy cukrovky v České republice s ostatními státy. Že máme co nabídnout po stránce řepařské a cukrovarnické, je více než jasné. Mohli jsme prezentovat výnosy, které se od roku 2001 navýšily ze 49,4 t.ha⁻¹ při standardní jakosti 16 % až na 77,9 t.ha⁻¹ v kampani 2011/2012. Každoroční vzestup výnosů v průběhu posledních deseti let tak činil 2,85 t.ha⁻¹ při cukernatosti 16 %, tj. celkový nárůst za uvedené období +57,8 %. U řepařské velmoci a vzoru pro všechny – Francie, pro srovnání, činil každoroční růst výnosů v posledním desetiletí pouze 2,45 t.ha⁻¹ při standardní jakosti a celkové zvýšení výnosů za deset let pouze 39,7 %. Podobné by to bylo při porovnání u Německa, Dánska i dalších. ČR tak mohla prezentovat výborné výsledky svého řepařství a potvrdit, že cukrovku pěstovat určitě umíme, i s ohledem na dlouholetou tradici. Dosud pozitivní přístup pěstitelů k této plodině dokumentuje skutečnost, že i když jsme si po reformě v roce 2008 sáhli na dno, následoval v dalších letech nový rozmach pěstování řepy (viz graf na s. 206). Bylo by velmi potěšující trend udržet!

Vše samozřejmě končí u ekonomiky a financí, resp. u toho, zda pěstování komodity je a bude rentabilní. Tuto otázku jsme se snažili zodpovědět našim kolegům. Současný stav zcela určitě rentabilní je. Rok 2013 je však posledním rokem, kdy pěstitelé cukrovky se 100% jistotou obdrží oddělenou platbu na cukr SSP ve výši cca 340 Kč.t⁻¹ smluvní cukrovky A a z roku 2005/2006, která jim vykompenzuje minimální cenu na úrovni 26,29 €t⁻¹, zhruba 660 Kč.t⁻¹, a výsledná cena tak bude činit 1000 Kč.t⁻¹ (40 €t⁻¹). Takováto cena je jediná možná a rentabilní pro udržitelné řepařství v ČR i pro období 2014–2020. To bylo potvrzeno i kolegy z ostatních zemí. Oni budou mít cukrovku podporovanou v novém rozpočtovém období i dále formou povýšené platby na farmu jako doposud. U nás by to mohly být povýšené platební nároky (není jisté, zda budou zavedeny, ale spíše ne) a zůstaneme u SAPS. Při existenci současné silné lobby živočišné výroby, zejména chovu přežvýkavců, pak v citlivých komoditách zbývá velmi málo financí pro řepu. Může se stát, i vzhledem k současným názorům v Poslanecké sněmovně a politické situaci celkově, že nebude snaha řepu dále podporovat a tím dojde k její likvidaci, protože pěstitelé nebudou hospodařit cíleně se ztrátou. To si musí v ČR všichni na nevyšších místech MZe, Parlamentu a nevládních organizacích uvědomit a přebrat za rozhodnutí i plnou zodpovědnost. Řepaři jim již předložili velké množství faktů, ale zatím bez výsledku. Kolegové z ostatních zemí sdělili, že formu, jak cukrovku podpořit i nadále, určitě najdou.

Názory Evropské komise

Na valnou hromadu CIBE do Prahy přijal pozvání a přijel také zástupce Evropské komise (EK) zodpovědný za společnou organizaci trhu, pan Versteijlen z Nizozemska. Prezentoval dle EK jediné možné řešení do budoucna: ukončení režimu cukerních kvót na podzim 2015. Nyní už tušíme, že po trialogu kvóty vydrží o dva roky déle, i když CIBE a CEFS společně s Evropským parlamentem velmi silně prosazovaly prodloužení do roku 2020. Rada ministrů a EK byla zřejmě silnější a na demokracii se nehledělo. Názory pana Versteijlena byly silně kritizovány zástupci Německa a Francie. EK neustále zdůrazňovala větší volatilitu cen cukru, což má přinést zlevnění cukru uživatelům. Podle Erica Lainé (Francie) to ale v reálu neplatí, protože když byla v EU cena cukru 700 €·t⁻¹, mohli jsme pozorovat světovou cenu cukru 1 000 USD·t⁻¹ i vyšší. Výrazný vliv na zdražení cukru měla pouze reforma. Názory pana Versteijlena byly zcela odmítnuty. Doplnil to i emeritní výkonný ředitel SPC Čech Ing. Krouský informací, že volný trh, se kterým máme zkušenost z 90. let, nepřinesl nic dobrého, pouze kolísání cen cukru a cukrovky, a problém nastane, přijdou-li po sobě 2–3 roky s nízkou cenou cukru. Zemědělci pak přestanou cukrovku pěstovat. Pěstitelé Polska také naprosto odmítli do budoucna pěstovat cukrovku za navrhovaných 22–23 €·t⁻¹. Po uvolnění trhu dle pana Barnaše (Polsko) cena cukru neklesne ze současných 750 €·t⁻¹, ale stoupne na úroveň ceny cukru v Moskvě, která teď činí 1 000 €·t⁻¹. Náš kolega Robert Kováč (Slovensko) vše završil poznámkou, že voliči EU si vybrali své zástupce do Evropského parlamentu a ti je reprezentují. Evropský parlament schválil prodloužení kvót do roku 2020, tak proč to EK nerespektuje? Stav je zcela absurdní!

Technický den s návštěvou v Dobrovici

Delegáti si mohli po diskusi se zástupcem EK alespoň částečně zlepšit náladu následující den, 24. 5., při prohlídce porostů cukrovky v podniku VinAgro ve Vnoři. Byli naprosto unešeni, protože mohli vidět porost řepy v růstové fázi 8–12 listů – ve stejné době v důsledku nepřízně počasí měla cukrovka ve Francii, Německu, Dánsku, Belgii a Holandsku nejčastěji jen 4–6 listů, i když byl termín setí v ČR a v západních zemích obdobný, opožděný oproti normálu o 1–2 týdny. Závěr tohoto technického dne proběhl v muzeu, cukrovaru a lihovaru v Dobrovici. Delegátům zde prezentoval generální ředitel Ing. Reinberg společnost Tereos TTD, následovala prohlídka cukrovaru, lihovaru a muzeí. Všichni byli nadšeni a spokojeni opouštěli naše centrum cukrovarnictví a řepařství.

Plánovaná jednání CIBE

Některá z akcí CIBE by se do ČR mohla vrátit zhruba za deset let, budeme-li cukrovku ještě pěstovat. Nejbližší je nyní Technická komise (TRCC) CIBE v Turku ve Finsku na podzim 2013, následuje valná hromada CIBE ve Švýcarsku v roce 2014 a kongres v Berlíně v roce 2015, kdy bychom opravdu již měli vidět dále – i do roku 2020.

Bylo nám ctí, že jsme mohli valnou hromadu CIBE 2013 uspořádat a ukázat vše dobré u nás našim kolegům řepařům.

Jan Křováček, SPC Čech

Obr. 2. Účastníci valné hromady CIBE v sále Dobrovických muzeí

Obr. 3. Z prohlídky lihovaru v Dobrovici

Obr. 4. Elisabeth Lacoste, výkonná ředitelka CIBE, s Oldřichem Reinbergem, generálním ředitelem společnosti Tereos TTD

